

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 9. augusti 2018. a määruse nr 72 „Pakendiregistri põhimäärus“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse pakendiseadus § 25 lõike 2 alusel.

Eelnõu eesmärk on viia Vabariigi Valitsuse 9. augusti 2018. a määruse nr 72 „Pakendiregistri põhimäärus“ (RT I, 10.08.2018, 1; edaspidi *Vabariigi Valitsuse määrus*) kooskõlla Euroopa Liidu õigusega.

Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.06.2019, lk 1–19; edaspidi ka direktiiv) täiendatakse Vabariigi Valitsuse määrust, täpsustades, milliseid andmeid pakendiregistris kogutakse, täiendatakse andmete esitamise tähtaegu ja avalikustamist pakendiregistris.

Eelnõu koostamise on tinginud jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seadusega (RT I, 07.03.2023, 1) tehtud muudatused, millega võeti üle ja täideti direktiivist tulenevad kohustused.

Määruse eelnõu on ette valmistanud Keskkonnaministeeriumi (edaspidi *KeM*) keskkonnakorralduse osakonna nõunik Kertu Sapelkov (tel 626 2862; kertu.sapelkov@envir.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegid KeMi õigusosakonna nõunik Annemari Vene (tel 626 2824; annemari.vene@envir.ee) ja sama osakonna jurist Kristina Parnaul-Ollik (tel 626 2870; kristina.parnaul-ollik@envir.ee) ning keeleteimetaja oli õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (tel 626 2953; aili.sandre@envir.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Paragrahv 1 esitatakse Vabariigi Valitsuse määruse muudatused.

Punktiga 1 muudetakse § 2 sõnastust registri pidamise eesmärgi osas. Kehtiva määrusega võrreldes lisandub arvestuse pidamise ja teabe esitamise kohustus ühekordselt kasutatavatest plastpakendite kohta. Kui võrd pakendiregistrisse hakatakse teatud ühekordselt kasutatavate plastpakendite kohta koguma senisest detailsemat infot, siis on vaja registri eesmärki täpsustada.

Punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks § 4 lõige 3. Lõikes 3 nimetatud aruanded esitab Keskkonnaagentuur otse Euroopa Komisjonile ning nende esitamise kohustus lepatakse Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaagentuuri vahel kokku ning kinnitatakse iga-aastases tööplaanis, mistõttu ei ole vaja riiklikke aruannete esitamist eraldi määruses reguleerida.

Punktiga 3 täiendatakse § 7 lõiget 1 punktiga 10, mille kohaselt on vaja pakendiregistrisse esitada andmed ringlusse võetud plasti sisalduse kohta Eesti turule lastud ühekordselt kasutatavates plastist joogipudelites, arvatuna turule lastud plastist pudelite keskmisena. Andmete esitamisel on vaja eristada joogipudeleid, mille valmistamisel on peamiseks komponendiks polüetüleentereftalaat (nn PET-pudelid), muudest ühekordselt kasutatavatest plastist joogipudelitest. Eristamine on oluline seetõttu, et direktiivi ning 01.05.2023 jõustunud pakendiseaduse § 36² lõike 3 järgi kehtib 2025. aastal ringlusse võetud plasti sisalduse nõue joogipudelites üksnes polüetüleentereftalaadist toodetud joogipudelitele, kuid sama paragrahvi lõike 4 järgi kehtib 2030. aastast nõue kõikidele ühekordselt kasutatavatele plastist joogipudelitele, olenemata plasti tüübist. Esimene aruandlusaasta, mille kohta on vaja andmed pakendiregistrisse esitada, on 2024. aasta ning andmed esitatakse 2025. aastal.

Protsendid arvutatakse nimetatud joogipudelite turule lastud keskmisena. 2025. aasta nõue kehtib üksnes polüetüleentereftalaadist toodetud joogipudelitele, kuid 2030. aasta nõue kõikidele ühekordselt kasutatavatele plastist joogipudelitele, olenemata plasti tüübist. Pakendiettevõtja peab vajaduse korral tagama järelevalveõigust omavale isikule selliste andmete ja dokumentide kättesaadavuse, mis tõendavad nõuete täitmist.

Euroopa Komisjon oleks direktiivi kohaselt pidanud hiljemalt 01.01.2022 andma rakendusakti, millega kehtestatakse arvutusmeetodika ringlusse võetud plasti sisalduse arvutamiseks. Hetkel antud rakendusakt ei ole veel vastu võetud. Rakendusaktis sätestatakse üldised reeglid, kuidas tuleb ringlusse võetud plasti sisaldust arvutada pudelis. Nendest põhimõtetest peaksid pakendiettevõtjad juhinduma ka pakendiregistrisse andmete esitamisel. Kuivõrd Euroopa Komisjon ei ole veel rakendusakti vastu võtnud, siis pakendiregistrisse andmete esitamise esimene periood ringlusse võetud plasti sisalduse kohta joogipudelites on 2024. aasta ning need andmed registrisse esitatakse 2025. aastal. Suure tõenäosusega jõuab Euroopa Komisjon 2023. aasta jooksul ka rakendusakti vastu võtta. Kuivõrd ringlusse võetud plasti sisalduse nõue plastist joogipudelites rakendub alates 2025. aastast, siis 2024. aasta kohta andmete esitamisel ei ole oluline, et täidetud oleks kohustuslik piirmäär. Piirmäära täitmise kohustus algab 2025. aastast. Juba 2024. aasta kohta andmete esitamine on vajalik seetõttu, et direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid need andmed esitama Euroopa Komisjonile enne piirmäära nõude rakendumise tähtaega.

Nõude täitmiseks ei pea pakendiettevõtte poolt turule lastud iga plastist ühekordselt kasutatav joogipudel sisaldama eraldi nt 25% ringlusse võetud plasti, vaid nõue tuleb täita turule lastud pudelite pealt kokku (see tähendab seda, et kui mõni pakendiettevõtja laseb turule erinevaid tooteid, siis mõne toote pakend võib sisaldada ka 0% ringlusse võetud plasti, kui muude toodete joogipudelite osakaalus on piisavas koguses ringlusse võetud plasti, et täita see nõue). Nõuet peab täitma ja vastavat arvestust pidama pakendiettevõtja, kes laseb toote Eesti turule (Eestis pakendatud oma kauba või sisseveetud pakendatud kauba esmakordne kättesaadavaks tegemine Eestis levitamiseks ja kasutamiseks). Kui pakendiettevõtja laseb turule ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid nt 1000 tonni, siis juhul, kui kõikide pudelite koostises on 20% ringlusse võetud plasti, ongi keskmine sisaldus 20% ning ringlusse võetud plasti kogus turule lastud toodetes on kokku 200 tonni.

Kui pakendiettevõtja laseb turule mitmesuguseid ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid, mis sisaldavad erineval määral ringlusse võetud plasti, tuleb arvutada ringlusse võetud plasti osakaal eraldi kõikides turule lastud sama tüüpi toodetes ja esitada summeeritult.

Näiteks, kui pakendiettevõtja laseb turule järgmisi tooteid:

- 1) toodet x 500 kg ning kasutatud on ühekordselt kasutatavat plastist joogipudelit, mille koostises on 20% ringlusse võetud plasti;
- 2) toodet y 100 kg ning selles on ringlusse võetud plasti sisaldus 0%;
- 3) toodet z 800 kg, milles ringlusse võetud plasti sisaldus tootes on 50%.

Näites esitatud juhul lasi pakendiettevõtja turule kokku 1400 kg ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid, milles ringlusse võetud plasti sisaldus kokku oli 500 kg ($500 * 20\% + 100 * 0\% + 800 * 50\% = 500$). Seega ringlusse võetud plasti protsendiline sisaldus on kokku 35,7% ($500 / 1400 * 100$).

Punktiga 4 täiendatakse määrust §-ga 8¹, mis sätestab pakendiregistrisse kantavad andmed ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside kohta. **Lõige 1** täpsustab, millised pakendiettevõtja andmed registrisse kantakse. Need on pakendiettevõtja nimi, äriregistri kood, kontaktisiku ees- ja perekonnanimi, telefoninumber ning e-posti aadress, Eesti turule lastud ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside kogus tükkides, arvestades, et üks pakend on üks tükk. **Lõige 2** täpsustab, et ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside puhul tuleb esitada andmed eraldi täielikult ja osaliselt plastist valmistatud toidupakendite ja joogitopside kohta.

Täiendavate andmete pakendiregistrisse kogumise vajadus tuleneb direktiivi artiklist 4, mille kohaselt võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et saavutada direktiivi lisa A osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete (joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned, ning toidupakendid) tarbimise ambitsioonikas ja pidev vähenemine vastavalt jäätme poliitika üldisetele eesmärkidele, eriti jäätmetekke vältimine, mis peaks üha suureneva tarbimise suundumuse olulisel määral ümber pöörama. Kõnealuste meetmetega tuleb 2026. aastaks saavutada võrreldes 2022. aastaga tarbimise mõõdetav kvantitatiivne vähenemine liikmesriigi territooriumil. Lisaks peavad liikmesriigid tarbimise vähendamise järgimiseks jälgima turule lastud ühekordselt kasutatavaid plasttooteid (joogitopsid, sh nende kaaned ja korgid, ning toidupakendid) ning esitama andmed Euroopa Komisjonile.

Selleks, et otsustada, kas pakend on toidupakend, on vaja arvestada mitme kriteeriumiga, mis tulenevad direktiivist ja on sätestatud pakendiseaduse § 3 lõike 7 punktis 4. Toidupakendiks loetakse anum, millest pakutakse valmistoit. Valmistoit omakorda peab olema mõeldud tarbimiseks otse anumast kohapeal ilma edasise töötlemiseta või siis võtta kaasa. Kui sellisel toidupakendil on kaas, siis see arvestatakse samuti toidupakendi hulka. Edasise töötlemise all mõeldakse seda, et valmistoit ei ole vaja tarbimiseks küpsetada, keeta ega soojendada. Samuti loetakse toidupakendiks kiirtoidu või muu kohe tarbimiseks mõeldud toidu pakkumiseks kasutatavaid anumaid. Näiteks kuuluvad toidupakendite alla kiirtoidupakendid või külma või kuuma toitu sisaldavad toidu-, võileiva-, vrapi- või salatikarbid või pakendid, mis sisaldavad värsket või töödeldud toitu, mis ei vaja edasist valmistamist, näiteks puuviljad, köögiviljad või magustoidud. Toidupakenditeks ei loeta kuivtoidu- või külmalt müüdava edasist valmistamist eeldava toidu pakendeid. Toidupakenditeks ei loeta joogipakendeid, taldrikuid ning toitu sisaldavaid pakke ja pakkematerjale.

Toidupakendiks ei loeta direktiivi kohaselt ka rohkem kui ühe inimese portsjonit sisaldavaid pakendeid või ühe inimese portsjonit sisaldavad toidupakendeid, mida müüakse rohkem kui ühe kaupa.¹ Euroopa Komisjoni suuniste² kohaselt tuleb direktiivi artikli 12 kriteeriumi puhul, mis käsitleb toidupakendiga prügistamise tõenäosust tulenevalt pakendi mahust või suuruselt, eelkõige ühele inimesele mõeldud portsjonite puhul, arvesse võtta otsustamisel, kas tegemist on ühekordselt kasutatava plastist toidupakendiga või mitte. Komisjon leidis, et ehkki artiklis 12 on viide ühele inimesele mõeldud portsjonite mõistele nimetatud otsustava juhendava elemendina, ei ole direktiivis sätestatud ühele inimesele mõeldud portsjoni määratlust ega ühist arusaama sellest. Põhjenduste punktis 12 on öeldud, et direktiivi kohaldamisel ei peeta ühekordselt kasutatavateks plasttoodeteks rohkem kui ühe inimese portsjonit sisaldavaid toidupakendeid või ühe inimese portsjonit sisaldavaid toidupakendeid, mida müüakse rohkem kui ühe kaupa. Eelkõige näitab rohkem kui ühekaupa müüdavate ühe inimese portsjonit sisaldavate toidupakendite erand, et ühele inimesele mõeldud portsjoni mõiste võib olla seotud portsjoniga, mille tavaliselt tarbib üks inimene ühe söögikorrana. Samas asjakohane maht ja suurus võivad liidus erineda olenevalt pakendis sisalduvate toiduainete toiteväärtusest ja tarbimisharjumustest. Peale selle on joogipakendite puhul direktiivi lisa C osas, E osa I jao punktis 3 ja G osa punktis 3 sätestatud selge mahu- ja suuruse piirmäär kolm liitrit, mille ületamisel direktiivi ei kohaldata. See piirmäär viitab sellele, et seda peetakse asjakohaseks, et vältida selliste ühekordselt kasutatavate plasttoodetega prügistamist, mis on portsjoniteks jagatud nii, et neid tarbivad tavaliselt ühe portsjonina mitu inimest. Analoogselt soovitatakse kasutada toidupakendite puhul sama mahtu ülempiirina, et teha kindlaks, kas portsjonit saab tavaliselt tarbida ühe toidukorra ajal. Seega lähtudes Euroopa Komisjoni suunistest on toidupakendite määratluse alt väljas toidupakendid, mille maht on üle 3 liitri, ja toidupakendid, mida müüakse mitme kaupa.

Direktiivi artikli 4 lõike 2 kohaselt pidi Euroopa Komisjon hiljemalt 3. jaanuariks 2021 vastu võtma rakendusakti, millega sätestatakse direktiivi lisa A osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise ambitsioonika ja pideva vähenemise arvutamise ja kontrollimise meetodika.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/904, 5. juuni 2019, teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ET L 155, 12.06.2019; põhjenduste punkt 12).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2021:216:FULL&from=EN>.

Nimetatud rakendusakt võeti vastu 4. veebruaril 2022 (komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/162³). Rakendusotsuse (EL) 2022/162 artikli 1 kohaselt liikmesriigid arvutavad kalendriaasta jooksul liikmesriigis turule lastud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise vähenemise emma-kumma järgmise parameetri alusel (vt tabel 1):

- a) liikmesriigis kalendriaastal turule lastud ühekordselt kasutatavates plasttoodetes sisalduva plasti kogukaal;
- b) liikmesriigis kalendriaastal turule lastud ühekordselt kasutatavate plasttoodete arvuline kogus.

Tabel 1. Rakendusotsuse (EL) 2022/162 II lisas esitatud turule lastud ühekordselt kasutatavate plasttoodete kohta andmete esitamise vorm

II LISA			
Turule lastud ühekordselt kasutatavate plasttoodete kohta andmete esitamise vorm			
	Plasti kaal (*) (tonnides)	Kogukaal (*) (tonnides)	Tooted (*) (tuhandetes ühikutes)
Direktiivi (EL) 2019/904 lisa A osa punktis 1 osutatud ühekordselt kasutatavad täielikult plastist joogitopsid, sealhulgas nende korgid ja kaaned			
Direktiivi (EL) 2019/904 lisa A osa punktis 2 osutatud ühekordselt kasutatavad täielikult plastist toidupakendid			
Direktiivi (EL) 2019/904 lisa A osa punktis 1 osutatud ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist joogitopsid, sealhulgas nende korgid ja kaaned			
Direktiivi (EL) 2019/904 lisa A osa punktis 2 osutatud ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist toidupakendid			

(*) Andmete esitamine on kohustuslik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis a sätestatud meetodikat, ja andmeid võib kohandada vastavalt artikli 1 lõikele 3. Andmete esitamine on vabatahtlik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis b sätestatud meetodikat.

(*) Andmete esitamine on kohustuslik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis a sätestatud meetodikat, ja andmeid võib kohandada vastavalt artikli 1 lõikele 3. Andmete esitamine on vabatahtlik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis b sätestatud meetodikat.

(*) Andmete esitamine on kohustuslik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis b sätestatud meetodikat, ja andmeid võib kohandada vastavalt artikli 1 lõikele 3. Andmete esitamine on vabatahtlik, kui liikmesriik kohaldab artikli 1 lõike 1 punktis a sätestatud meetodikat.

Kuivõrd rakendusotsus (EL) 2022/162 annab liikmesriikidele valiku, millisest meetodikast soovitakse andmete esitamisel lähtuda, siis tuleb otsuse tegemisel arvestada teatud asjaoludega. Sellest, kas Eesti andmete esitamisel lähtutakse artikli 1 lõike 1 punktis a või punktis b sätestatud meetodikat, sõltub, milliste andmete esitamine, sh kogumine, on kohustuslik.

Kui lähtuda kaalupõhisest meetodikast (artikli 1 lõike 1 punkt a), siis oleks vaja pakendiregistrisse koguma hakata järgmisi andmeid:

- 1) ühekordselt kasutatavate täielikult plastist joogitopside, sh nende korgid ja kaaned, kohta esitada plasti kaal tonnides;
- 2) ühekordselt kasutatavate osaliselt plastist joogitopside, sh nende korgid ja kaaned, kohta toodete kogukaal ning toodetes sisalduva plasti kaal tonnides;
- 3) ühekordselt kasutatavate täielikult plastist toidupakendite kohta esitada plasti kaal tonnides;
- 4) ühekordselt kasutatavate osaliselt plastist toidupakendite kohta esitada toodete kogukaal tonnides ning toodetes sisalduva plasti kaal tonnides.

Kui pakendiettevtaja laseb turule nii täielikult kui ka osaliselt plastist toidupakendeid ja joogitopse, siis on vaja selle meetodika kohaselt täita kokku 6 andmevälja (vt tabel 2).

Tabel 2. Pakendiregistrisse esitatavad andmeväljad artikli 1 lõike 1 punkti a meetodika korral

	Plasti kaal (tonnides)	Kogukaal (tonnides)
Ühekordselt kasutatavad täielikult plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned		<i>Ei pea esitama</i>
Ühekordselt kasutatavad täielikult plastist toidupakendid		<i>Ei pea esitama</i>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022D0162&from=ET>.

	Plasti kaal (tonnides)	Kogukaal (tonnides)
Ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned		
Ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist toidupakendid		

Kui lähtuda ühikupõhisest metoodikast (artikli 1 lõike 1 punkt b), siis oleks vaja pakendiregistrisse koguma hakata järgmisi andmeid:

- 1) ühekordselt kasutatavad täielikult plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned (tk);
- 2) ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned (tk);
- 3) ühekordselt kasutatavad täielikult plastist toidupakendid (tk);
- 4) ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist toidupakendid (tk).

Kui pakendiettevõtja laseb turule nii täielikult kui ka osaliselt plastist toidupakendeid ja joogitopse, siis on vaja selle metoodika kohaselt esitada kokku 4 andmevälja (vt tabel 3).

Tabel 3. Pakendiregistrisse esitatavad andmeväljad artikli 1 lõike 1 punkti b metoodika korral.

	Ühikud (tk)
Ühekordselt kasutatavad täielikult plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned	
Ühekordselt kasutatavad täielikult plastist toidupakendid	
Ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist joogitopsid, sh nende korgid ja kaaned	
Ühekordselt kasutatavad osaliselt plastist toidupakendid	

Kaalupõhise lähenemise korral oleks tarbimise vähendamine saavutatav ka toote kaalu või toote plasti osakaalu vähendamisega – võimalik, et ilma ühekordselt kasutatava plasttoodete turule laskmist vähendamata. See aga ei garanteeri, et Eesti saavutaks ka tegelikult tarbimise vähenemise ning selline lähenemine ei ole kooskõlas direktiivi põhimõttega, mis on nende toodete tarbimise vähendamine (st selliste ühekordselt kasutatavate pakendite hulk peab vähenema). Seetõttu vaadatakse ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside tarbimise vähendamist riiklikult tervikuna ühikupõhiselt ehk tükipõhiselt. Sarnane lähenemine on juba aastaid kehtinud plastkandekottide kohta arvestuse pidamise ja andmete esitamisel pakendiregistrisse. Ka plastkandekottide tarbimist on vaja Eestis vähendada. 2019. aasta 31. detsembriks pidi Eestis õhukeste plastkandekottide tarbimine jääma alla 90 õhukese plastkandekoti inimese kohta aastas ning 2025. aasta 31. detsembriks peab see jääma alla 40 õhukese plastkandekoti inimese kohta aastas. 2020. aastal tarbiti Eestis 66 541 425 tk õhukesti ja 132 270 839 tk eriti õhukesti plastkandekotte, vastavalt 50 tk/in ja 100 tk/in aastas.

Esimene aruandeperiood, mille kohta andmed tuleb pakendiregistrisse esitada, on 2023. aasta (andmed esitatakse hiljemalt 31.03.2024). Pakendiettevõtjatel on vabatahtlikult võimalik andmed esitada ka 2022. aasta kohta, mis sel juhul võimaldab ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise vähendamise hindamisel aluseks võtta 2022. aasta kogused.

Pakendiettevõtjatel, kes kasutavad oma kauba pakendamiseks ühekordselt kasutatavaid plastist toidupakendeid ja joogitopse, kehtib lisaks pakendiregistrisse andmete esitamisele ka kohustus rakendada ettevõttesiseselt meetmeid, et 2026. aasta lõpuks vähendada selliste pakendite kasutamist. Selleks, et hinnata pakendiettevõtja rakendatud meetmete efektiivsust, ei piisa üksnes

pakendiregistrisse esitatud andmetest, vaid vaadata tuleb ka pakendiettevõtja koostatud tegevuskava ja rakendatud meetmeid tervikuna.

Punktiga 5 muudetakse § 11 lõike 1 punkti 1 sõnastust ning lisatakse ringlusse võetud plasti sisalduse kohta andmete esitamise tähtajaks 31. märts, mis on sarnane teiste turule lastud pakendite kohta andmete esitamise tähtaegadega.

Punktiga 6 muudetakse § 11 lõigete 2 ja 3 sõnastust. Lõikes 2 asendatakse § 7 lõike 1 punkt 7 §-ga 7¹. Muudatus on vajalik, sest § 7 lõike 1 punkt 7 on kaotanud kehtivuse ning punkti sisu on viidud § 7¹. Eelmise kalendriaasta taaskasutamise tõendid tuleb registrisse sisestada hiljemalt 31. märtsil. Lisaks muudetakse õhukeste plastkandekottide aruande esitamise tähtaega. Kuivõrd teised aruanded tuleb esitada hiljemalt 31. märtsil, siis on mõistlik, et ka plastkandekottide aruande esitamise tähtaeg oleks sarnane teiste aruannete tähtaegadega. Audiitorkontrolli kokkuvõtte esitamise tähtaega ei muudeta, see tuleb endiselt hiljemalt 1. septembriks registrisse esitada.

Punktiga 7 täiendatakse § 11 lõikega 3¹. Lõikega 3¹ lisatakse §-s 8¹ loetletud andmete esitamise tähtaeg digitaalsesse veebipõhisesse registrisse. Andmete esitamise tähtaeg on 31. märts, mis on sarnane pakendiaruande esitamise tähtajaga.

Punktiga 8 muudetakse § 15 lõike 4 punkti 1 sõnastust. Muudatus on vajalik seetõttu, et pakendiregistrisse hakatakse koguma täiendavaid andmeid ning nende avalikustamine tuleb reguleerida sarnaselt teiste registrisse kogutavate andmetega.

Punktiga 9 täiendatakse määrust §-ga 20¹ ning sätestatakse ringlusse võetud plasti sisalduse kohta andmete esitamise nõuete rakendumise aeg. Esimene aruandlusperiood, mille kohta andmed tuleb registrisse esitada, on 2024. aasta.

Paragrahv 2 sätestab määruse jõustumise. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele. Eelnõukohase määrusega täpsustatakse direktiivist tulenevalt andmete esitamise korda pakendiregistrile. Muudatused on eelkõige täpsustavat ja korrastavat laadi.

4. Määruse mõju

Eelnõukohase määrusega kavandatud muudatustega ei kaasne sotsiaalset mõju, mõju riigi julgeolekule, välissuhetele ega regionaalarengule. Samuti ei kaasne olulist mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Määruse muudatuste rakendamisega kaasneb mõju juriidiliste isikute töökorraldusele ja majandusele (halduskoormusele). Kaudselt mõjutab andmete kogumine ka elu- ja looduskeskkonda.

Kaasnev mõju: mõju juriidiliste isikute töökorraldusele ja majandusele, mõju elu- ja looduskeskkonnale.

Sihtrühm: Pakendiettevõtjad (umbes 4000) ja taaskasutusorganisatsioonid (4).

Mõju ulatus on keskmine. Meetmete rakendamine suurendab mõnevõrra ettevõtjate halduskoormust seetõttu, et lisandub täiendavate andmete esitamise kohustus. Kuivõrd 2023. aasta kohta peavad pakendiettevõtjad hakkama koguma lisaandmeid ühekordselt kasutatavate plasttoodete kohta, siis uute põhimõtete juurutamine võib alguses tekitada ettevõtetes teatud lisakoormuse. Samas osades ettevõtetes kogutakse juba praegu eraldi andmeid, kuid varem ei ole olnud kohustust neid riigile esitada.

Määrusel on positiivne mõju keskkonnanäesmärkide saavutamisele ja pädevate asutuste võimele sellele kaasa aidata, kuna paraneb andmete kvaliteet ning keskkonnaalaste kontrollide efektiivsus.

Ebasoovitavate mõjude risk on väike, sest andmete esitamise loogika jääb sarnaseks nagu see on seni olnud.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevus, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarvest. Määruse rakendamisest ei eeldata lisatulusid. Määruse rakendamiseks on vaja teha muudatusi pakendiregistris, milleks on vaja teha registris arendustööd nii 2023. kui ka 2024. aastal. 2023. aasta arendustöödeks on raha planeeritud ja vajalikud arendused tehakse 2023. aasta jooksul. 2024. aasta töödeks planeeritakse rahalised vahendid 2024. aasta IT-teenuste muudatuste planeerimise käigus.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2024. Jõustumisaja määramisel on arvesse võetud, et andmeandjale jääks piisav aeg määruses sätestatud muudatustega kohanemiseks.

7. Määruse eelnõu koostamine

Eelnõu esitatakse koostamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Maaeluministeeriumile ja arvamuse andmiseks Maksu- ja Tolliametile. Määruse eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks ka Eesti Kaupmeeste Liidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioonile, Hotellide ja Restoranide Liidule, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Audiitorkogule, Teeme Ära SA-le, Eesti Pandipakend OÜ-le, Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-le, Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ-le ja Eesti Pakendiringlus OÜ-le.

Eelnõu koostamisel ei korraldatud avalikku konsultatsiooni, kuna eelnõu sisu ei puuduta laiemat avalikkust.